

การศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบจากการคบคนพาลของนางจิญจมาณวิกา
ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
An Anaalytical Study of The Impact of Ciñcamāṇavikā in Association With
The Fools as Appeared in The Buddhist Texts

ดิเรก นุ่นกล้า¹ สำเร้ง แก้วเรืองฤทธิ์²
DirekNunkam, Samrerng Kaewruangrit
พระครูโฆสิต วัฒนานุกูล³
Phrakhrukosit wattananukul
พ.ศ. 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาโทษของการคบคนพาลในคัมภีร์พระพุทธศาสนา 2) เพื่อศึกษาชีวประวัติของนางจิญจมาณวิกาที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลต่างๆ ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา และ 3) เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการคบคนพาลของนางจิญจมาณวิกา ในคัมภีร์พระพุทธศาสนา เป็นงานวิจัยเชิงเอกสารจากพระไตรปิฎก มังคลัตถกทปนีย์ พุทธธรรม และตำราต่างๆ ในพุทธศาสนาแล้วนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาแล้วรายงานตามความเป็นจริง

ผลการวิจัยพบว่า การคบคนพาลเป็นเหตุให้ผู้คบหาถูกชักนำไปในทางที่ผิด ทำให้กลายเป็น คนพาลอย่างคนที่ตนคบ เพราะคบคนเช่นใดก็เป็นเช่นนั้น แม้มิได้ทำความชั่ว แต่เกลือกกลั้วกับผู้ทำบาป ย่อมถูกระวางสงสัยในกรรมชั่ว ถูกรังแกในแง่ร้าย ไม่ได้รับความไว้วางใจจากบุคคลทั่วไป

นางจิญจมาณวิกา มีความเกี่ยวข้องกับพระพุทธองค์มาตั้งแต่อดีตชาติ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันชาติ โดยเป็นความเกี่ยวข้อง ในทางที่ไม่ดีนัก ดังปรากฏชัดเจนในมหาปทุมชาดก เนื่องจากนางได้ใส่ร้ายป้ายสีพระโพธิสัตว์ให้ถูกประหารชีวิต หรือในจุฬปทุมชาดก นางได้เกิดเป็นพระชายาของพระโพธิสัตว์ แต่นางแอบเป็นชู้กับโจร แล้ววางแผนทำร้ายพระโพธิสัตว์ หรือชาติที่นางได้เกิดเป็นนางอมิตตตาทปนา นางก็ยังคิดอุบายให้ชู้ชก ไปทำร้ายพระโพธิสัตว์ถึงเขาวงกต ครั้นถึงปัจจุบันชาติก็มีเหตุให้นางจิญจมาณวิกาได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับ คนพาลกลุ่มหนึ่ง คือ เติรธีย์ จึงถูกชักจูงจิตใจให้ทำลายเกียรติคุณของพระพุทธองค์

ผลกระทบจากการคบคนพาลของนางจิญจมาณวิกา พบว่า เกิดความเสียหายแก่นางจิญจมาณวิกาเอง คือ ถูกชักนำไปในทางที่ผิด เพราะการได้พยายามสร้างสถานการณ์เท็จให้สาธุชนเข้าใจผิด แล้วมิได้กลับบ้านเป็นเวลา 1-2 เดือน ทำให้นางเป็นผู้บกพร่อง ในหน้าที่ความเป็นลูกที่ดี เสื่อมจากความเจริญก้าวหน้าในชีวิต และกลายเป็นคนพาลตามอย่างเติรธีย์ ผู้มีมิจฉาทิฐิ ที่ชั่วร้ายยังได้รับทุกข์ทั้งโลกนี้และโลกหน้า เมื่อนางจิญจมาณวิกาได้กระทำความผิดต่อ พระพุทธองค์ ส่งผลให้นางได้รับทุกข์แบบปัจจุบันทันตาเห็น ถูกระงับลงสู่รอกเวจี

คำสำคัญ : 1. ผลกระทบ 2. การคบคนพาล 3. นางจิญจมาณวิกา

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา คณะปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

² นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา คณะปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

³ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา คณะปรัชญาและศาสนา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the fault in association with the fools, 2) to study Ciñcamāṇavikā's biography relating to several persons in the Buddhist text, and 3) to analyse the impact of Ciñcamāṇavikā due to her association with the fools in the Buddhist text.

Its results were found that association with the fools caused that person who had associated was misled. That is because as any person associates with someone wicked so will he become. Though he does not do any evils, he gets connected with some doers of evil, resulting in doubt about him as well as in pessimism leading him to discredit from the public. Moreover, it still brings him downfall, failure and danger; and even ultimately, he becomes destructive of benefits in both 2 worlds: this world and after world. Also, he goes to the states of misery after death.

Ciñcamāṇavikā, a lady of her gracious beauty, has some interesting history worthwhile studying in the Buddha's lifetime. They have been related to the Buddha since His past existence up to His present one. In somewhat negative relations, they were obviously shown in Mahāpaduma jātaka. She abused the Bodhisattva to be executed. Also, in Cūḷapaduma jātaka, she was born as a wife of the Bodhisattva but she had committed adultery with a thief secretly; and then set her plan to hurt the Bodhisattva. Apart from these, when born as Amittatāpanā, she set up her trick by persuading Jūjakato harm the Bodhisattva at Wongkot mountain. In the present time, she becomes connected with some foolish persons, the heretical teachers; and then she is converted to discredit the Buddha's honor regarding misconduct of religious life which happened during the time after His 7th rain-retreat.

Impact of Ciñcamāṇavikā due to her association with the fools in the Buddhist texts was found that some disadvantages which happened to her are that she was misled by trying to make up untrue situation in order to cause good people to misunderstand. In such a situation, it caused her not to go back home for a few months; and she became deficient of her duty as a good daughter, depriving her of progress in her life and making her a wicked person like those heretical teachers with wrong view. Furthermore, she suffered both in this world and in the world afterwards. As a result, she was instantaneously sucked down by the earth into the lowest hell.

Keywords : 1. Impact 2. Association with the fools 3. Ciñcamāṇavikā

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การตรัสรู้ธรรมของพระพุทธองค์ก่อให้เกิดคุณูปการต่อโลก นับตั้งแต่การตรัสรู้เป็น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมื่อ 2,600 ปีมาแล้ว ซึ่งพระธรรมคำสอนนั้น ได้แพร่ขยายไปยังนานาประเทศทั่วโลก กลายเป็นศาสนาที่เก่าและสำคัญของโลกศาสนาหนึ่งถึงปัจจุบัน จนกระทั่งองค์การสหประชาชาติประกาศให้ วันที่พระพุทธองค์ประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน เป็นวันแห่งการฉลองทั่วโลก เรียกว่า วันวิสาขบูชาโลก (United Nations Day of Vesak) สำหรับประเทศไทยในฐานะเป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา ได้จัดกิจกรรมระลึกถึงคุณของพระพุทธองค์อย่าง ยิ่งใหญ่ ดังปรากฏในงานเฉลิมฉลองพุทธชยันตี 2,600 ปี แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธองค์ (สำนักงาน

พระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2556, หน้า 15) อันที่จริงหลักธรรมที่พระพุทธองค์ทรงรู้มีมากมายเหมือน ใบไม้ในป่า แต่ในการสอนนั้น อุปมาเหมือนดอกไม้ในกำมือ ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ การมุ่งไปที่ตัว บุคคลนั้นๆ จะได้รับประโยชน์ สามารถแก้แค้นและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ฟัง โดยหลักธรรมที่นำมา เผยแผ่และเกิดประโยชน์กับชาวโลกอย่างมาก เช่น มงคลสูตร (ภัทรวรรณ วันทนชัยสุข, 2546, หน้า, 214-215)

มงคลสูตร คือ หลักธรรมที่พระพุทธองค์ทรงแสดงแก่เหล่าเทวดา ซึ่งเกิดจากความสงสัย ในหมู่มนุษย์ว่า “อะไรคือมงคลของชีวิต” ปัญหามงคลได้ถูกนำขึ้นมาถกเถียงกันอยู่ทั่วไปไม่เฉพาะแต่พวกมนุษย์ แม้แต่เทวดารักษา มนุษย์ ตลอดจนเทวดาบนสวรรค์ทั้ง 6 ชั้น จนถึงพรหมโลกก็พากันคิดเรื่องมงคล ในท้ายที่สุดก็ไม่ปรากฏว่า เทวดาคงคิดแก้ปัญหาข้อนี้ให้กระจ่าง โดยไม่มีใครขัดแย้ง ตลอดเวลา 12 ปี ครั้งนั้น เทวดาและมนุษย์ทั้งสิ้น ยกเว้น พวกอริยสาวก แยกเป็น 3 พวก ด้วยอำนาจ ทิฐฐมงคล สุตมงคล และมุตมงคล กล่าวคือ มีความความคิดเห็น แตกต่างกันโดยลำดับดังนี้ เช่น รูปที่เห็นแล้วเป็นมงคล เสียงที่ฟังแล้วเป็นมงคล อีกพวกหนึ่งก็เห็นว่าอารมณ์ที่ ทราบแล้วเป็นมงคล อย่างนี้เป็นต้น โดยสรุปก็คือ ทุกคนคิดว่าจะต้องหามงคลจากสิ่งที่ยืนนอกตัว (ขุ.ขุ. (ไทย) 39/159-164.) แต่หลักมงคลของ พระพุทธองค์ เรียกว่า “มงคลทำ” มงคลเป็นสิ่งที่เราจะต้องทำเอง คือ ต้องลงมือ ทำความดี ลงแรงสร้างบุญกุศล จึงจะเป็นสิริมงคลของชีวิต ทำให้ชีวิตมีความสุข มีความเจริญ (พระมหาสมชาย ฐานวุฑโฒ, 2547, หน้า 4-7) โดยเฉพาะข้อปฏิบัติเกี่ยวกับบุคคลที่ทรงตรัสไว้เป็นลำดับแรก คือ อเสวนา จ พาลานํ การไม่คบคนพาล

การคบคนพาล ตามที่ตรัสไว้ในมงคลสูตรถือว่าเป็นอัปมงคลแก่ชีวิต เพราะเป็นการหักราน ประโยชน์ทั้งโลกนี้และโลกหน้า ที่สำคัญภัยอันตรายต่างๆ หรือแม้แต่อุปสรรคทั้งหลายล้วนเกิดจากคน พาลทั้งสิ้น เนื่องจากคนพาลเหล่านั้นย่อมยังตนเองและผู้อื่นให้ถึงความพินาศด้วยความเห็นที่ตนถือไว้ไม่ดี ดังเรื่องที่ถูกไฟไหม้ ความว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ไฟลามจากเรือน ไม้้อหรือเรือนหญ้า ย่อมไหม้แม้เรือน ยอด ซึ่งฉาบไว้ทั้งข้างนอกข้างใน กันลมได้ ลงกลอนสนธิ ปิดหน้าต่างไว้ เปรียบฉันใด ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภัยทุกชนิด ย่อมเกิดเปรียบฉันนั้นเหมือนกัน...” อนึ่ง พาลเสมือนปลาเน่า ผู้คบพาลนั้นก็เสมือนห่อด้วยใบไม้ ที่ห่อหุ้มปลาเน่า ย่อมประสพภาวะที่วิญญูชนทอดทิ้งและรังเกียจ ซึ่งสมจริงดังที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า “คนใดห่อปลาเน่าด้วยใบหญ้าคา แม้ใบหญ้ายากก็พลอยมีกลิ่นเหม็นเน่าฟุ้งไปด้วย การคบหาคนพาลก็เป็นฉันนั้น” (ขุ.ชา.วิสตี. (ไทย) 27/183/501.) แม้ในสมัยพุทธกาลก็มีผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการคบคนพาลหลายท่าน ได้แก่ พระเจ้าอชาตศัตรูพระองคฺลิมาล และนางจิญจมาณวิกา เป็นต้น

กรณีของนางจิญจมาณวิกาที่มีพฤติกรรมคบคนพาล คือ มีความศรัทธาต่อเดียริณี จึงถูกชักจูง จิตใจให้ทำลายเกียรติคุณของพระพุทธองค์ด้วยเรื่องประพฤติผิดพรหมจรรย์ โดยนางทำที่ เหมือนอยู่ในวัดพระเช ตวัน เดินเข้าออกอยู่บ่อยๆ จนเวลาล่วงไป 8-9 เดือน นางได้ใช้ไม้สัณฐานกลม ผูกไว้ที่ท้องห่มผ้าทับไว้ ทำอาการ ประหนึ่งว่ามีครรภ์ เพื่อกล่าวใส่ร้ายป้ายสีพระพุทธองค์ เมื่อความจริง ปรากฏขึ้นก็ทำให้พุทธศาสนิกชนรู้ซึ่งถึง วิธีการเอาชนะของพระพุทธองค์ ซึ่งมีวิธีการใช้สติตรง ความจริง ยกย่องความจริงให้เป็นความจริงเชิง ประจักษ์ผ่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงดังพุทธพจน์ที่ตรัสในเรื่องนางจิญจมาณวิกา ความว่า “บุคคลผู้ล่วง ละเมิดธรรมอย่างหนึ่ง ผู้มักกล่าวเท็จ ปฏิเสธปรโลก จะไม่ทำบาปไม่มี” กล่าวคือ คนที่ไม่มีสัจจะมักพูดเท็จ หากไม่เชื่อเรื่องโลกหน้าย่อมจะกระทำบาป ในที่สุดก็ถูกรัณที่ตนดูหมิ่นว่าไม่มีนั่นแล อดกระชากไปบังเกิดเป็น สัตว์นรกอเวจีเพราะเหตุนี้ นางจิญจมาณวิกาจึงเป็นหนึ่งในบุคคลผู้ปฏิบัติผิดต่อพระพุทธองค์และมีความเกี่ยวข้องกับ พระพุทธองค์มาตั้งแต่อดีตชาติ ในชาติก่อนหน้านั้น นางจิญจมาณวิกาเคยเกิดเป็นภรรยาของชุกหรือพระเทวทัต นอกจากนี้นางยังเคยเกิดเป็นพระชายาของพระโพธิสัตว์ ประการสำคัญนางจิญจมาณวิกาเคยมีมิถิภาวิญญูคิด ปองร้ายพระพุทธองค์มาแล้วหลายครั้ง ปรากฏชัดเจนเมื่อครั้ง เกิดเป็นพระราชมารดาเลี้ยงของพระโพธิสัตว์ (ขุ.ธ.อ. (ไทย) 42/218-221) เรื่องราวดังปรากฏทั้งในอดีตชาติและปัจจุบันชาติของนางจิญจมาณวิกาล้วนเป็นผลที่ เกิดขึ้นโดยการกระทำของนางเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาผลกระทบจากการคบคนพาลของนางจิณฺจมาณวิกา ที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา โดยศึกษาชีวประวัติของนางจิณฺจมาณวิกา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันชาติ ซึ่งมีผลกระทบที่เกิดขึ้นเฉพาะตัวบุคคล รวมถึงผลกระทบที่มีต่อ บุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้อง พร้อมทั้งนำเสนอ พุทธดำรัสและชาดกที่เกี่ยวข้องกับคนพาลมาเสนอเพื่อเป็นอุทาหรณ์แก่ผู้สนใจใคร่ศึกษา เพื่อประโยชน์ ในการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโทษของการคบคนพาลในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
2. เพื่อศึกษาชีวประวัติของนางจิณฺจมาณวิกาที่มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลต่างๆ ในคัมภีร์ พระพุทธศาสนา
3. เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากการคบคนพาลของนางจิณฺจมาณวิกาในคัมภีร์ พระพุทธศาสนา

3. ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัย

นำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการคบคนทั่วไป ถ้าคนพาลก็ไม่ควรคบแต่ให้คบแต่ให้คบแต่คนดีมีคุณธรรมเท่านั้น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) ส่วนการรายงานผลการวิจัยใช้วิธีนำเสนอแบบพรรณนาโวหาร (Descriptive Method) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) โดยรวบรวม ข้อมูลจากคัมภีร์พระพุทธศาสนา ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
2. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) โดยรวบรวม ข้อมูลจากหนังสือ ได้แก่ มงคลัตถทีปนี พุทธธรรม ตำราวิชาการทางพระพุทธศาสนา วารสารต่างๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอันเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการทั่วไป
3. นำข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์ ตีความ พร้อมทั้งเรียบเรียงเนื้อหาตามลำดับ
4. สรุปผลการวิจัยเพื่อนำเสนอต่อไป

5. ผลการวิจัย

ความหมายของคนพาลตามนัยแห่งมงคลสูตร พาลานํ ชื่อว่าพาล ส่วนคัมภีร์อภิธาน วรรณ (พระมหาสมปอง มุติโต, 2542, หน้า 869) ได้อธิบายว่า คนพาล ได้แก่ ผู้โง่เขลา ผู้มีปัญญาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับคัมภีร์มงคลัตถทีปนี ว่า คนพาล หมายถึง บุคคลผู้เป็นอยู่เพียงหายใจเข้าหายใจออก ไม่รู้ดี ไม่รู้ชั่ว ไม่เป็นอยู่ด้วยปัญญา โดยหมายรวมไปถึงผู้ประกอบอกุศลกรรมบถ 10 (พระสิริมงคลจารย์ (ศรีปิงเมือง), 2540, หน้า 20-21) และในพระไตรปิฎกก็ยังกล่าวว่า “สังสารวัฏ ยาวนานสำหรับคนพาลผู้ไม่รู้แจ้งสัจธรรม เหมือนหนึ่งราตรียาวนานสำหรับผู้ตื่นอยู่ และเหมือน ระยะทางเพียงหนึ่งโยชน์ยาวไกลสำหรับผู้เมื่อยล้า”

ลักษณะของคนพาลตามพุทธวจนะ คือ คิดชั่ว พูดชั่ว และทำชั่ว โดยมีนัยที่แฝงด้วย ข้อคิดทางธรรม ดังนี้แห่งพระคาถาว่า “ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจเป็นใหญ่ สำเร็จด้วยใจ ถ้าบุคคลมีจิตใจเสียหยาแล้ว จะพูดก็ตาม จะทำก็ตาม ความทุกข์ย่อมติดตามเขาไป เหมือนล้อ หมุนตามโคที่ลากเกวียน ถ้าบุคคลมีจิตใจผ่องใสแล้ว จะพูดก็ตาม จะทำก็ตาม ความสุขย่อมติดตามมา เหมือนดังเงาที่ติดตามตัว” ดังนั้น หากบุคคลใดมีจิตใจเสียหยาบย่อมเป็นเหตุให้กิเลสอกุศลกรรม ทั้งปวงเกิดขึ้นมาโดยลำดับ

สำหรับการคบของคนเรานั้นแสดงออกให้พอสังเกตได้ 3 อย่าง ได้แก่ การร่วม การรับ และการให้ หมายถึง การร่วมชีวิตจิตใจ มีนิสัยใจคอถูกต้องเข้ากันได้สนิท โดยมีข้อตกลงกระทำ ร่วมกัน (อ่อน บุญพันธุ์, น.ต., 2553, หน้า 6-7) อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าคนเราจะคบหากันด้วยจริต แต่บุคคลผู้หวังความเจริญก้าวหน้าในชีวิตควรจะเลือกคบคนดี คนซื่อไว้ก่อน เพราะคนดีคนซื่อย่อมแนะนำในทางที่ดีงาม ส่วนคนพาลเป็น บุคคลที่ไม่ควรคบ ไม่ควรเสวนาด้วย เพราะคบคนเช่นใดก็เป็นเช่นนั้น แม้มีได้ทำความชั่ว แต่เกลือกกลัว กับผู้ทำบาป ย่อมถูกระวางสงสัยในกรรมชั่ว ถูกมองในแง่ร้าย ไม่ได้รับความไว้วางใจจากบุคคลทั่วไป

ฉะนั้น ความรู้นี้คงจะเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ว่า การคบคนพาลย่อมเป็นอันตรายต่อผู้ คบหาโดยตรง แม้ผลของการคบก็ยิ่งส่งผลไปถึงภพหน้า หากบุคคลผู้ใดคบหากับคนพาลผู้มีมิจฉาญาณ โดยมีความเห็นผิดเป็นอารมณ์ แน่วแน่ว่า “ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป” และ “ชื่อทำให้อดคต ทำให้รวย” ย่อมเป็นเหตุให้เกิดความประพฤติชั่ว ไม่รู้จักเกรงกลัวต่อบาป เมื่อไม่เชื่อว่า นรก สวรรค์ มีอยู่จริง ปฏิเสธเรื่องกรรม คนที่เชื่ออย่างนี้จะต้องได้รับทุกข์ ดังความว่า “ผู้เป็นมิจฉาญาณพึงหวัง ได้คติ 1 ใน 2 อย่าง คือ นรก หรือกำเนิดสัตว์ดิรัจฉาน” สำหรับโทษที่มีต่อผู้อื่นเป็นผลเสียหายที่ไม่หนักมากในระดับปัจเจกบุคคล แต่จะก่อให้เกิดปัญหาแผ่ขยายในวงกว้าง เนื่องจากคนพาลเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติมิให้เจริญก้าวหน้า เกิดปัญหาการคอร์รัปชัน เพราะคนประเภทนี้ไม่รู้จักพอ มุ่งแสวงหาอำนาจในทางทุจริต มักสร้างความเดือดร้อนให้แก่สุจริตชนคนส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นความจริงที่เกิดขึ้นมาทุกยุคทุกสมัย

โดยปกติแล้ว กุหลาบสวยย่อมมีหนาม ซึ่งไม่ต่างไปจากหญิงงามย่อมมีมารยาเป็นธรรมดา เพราะจุดเด่นในข้อนี้เองที่เป็นเหตุให้พวกเดียรฉัตรสำคัญคิดจะใช้ลูกศิษย์เป็นเครื่องมือในการทำลาย พระพุทธรูป โดยมุ่งไปที่พระพุทธรูปองค์ หนึ่ง นางจิญจมาณวิกาที่มีความสวยเป็นเลิศ ตามนัยแห่ง พระอรรถกถาได้อธิบายความงามของนางจิญจมาณวิกาไว้ว่า ความงามของนางเปรียบประดุจเทพอัปสร ในสรวงสวรรค์ และมีรัศมีเปล่งออกจากสรีระของนางนั้น หากนำมาเทียบเคียงกับสตรีในยุคปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า สวยจนมีรัศมีชานออกจากร่างกายเสมือนมีออรัสนั่นเอง

จากการศึกษาพบว่า นางจิญจมาณวิกาเคยมีมิจฉาญาณคิดปองร้ายพระพุทธรูปมาแล้วหลายครั้ง ปรากฏชัดเจนในมหาปทุมชาดก เนื่องจากนางได้ใส่ร้ายป้ายสีพระโพธิสัตว์ให้ถูกประหารชีวิตเช่นเดียวกับพันธโมกขชาดก สำหรับเรื่องราวในจุฬปทุมชาดก นางเคยมีบุญได้เกิดเป็นพระชายาของพระโพธิสัตว์ แต่ไม่มีวาสนาต่อกัน นางจึงแอบเป็นชู้กับโจร แล้ววางแผนทำร้ายพระโพธิสัตว์เรื่องนี้ย่อมเป็นตัวอย่างของคนที่มีมิจฉาจิต ในชีวิต แม้มีโอกาสดำเนินชีวิตดีก็มีเหตุให้เกี่ยวข้องกับคนพาลด้วยความเห็นผิดของตน ต่อมา นางได้เกิดเป็นภรรยาของชุก ซึ่งอยู่ในฐานะประชาชนคนหนึ่งที่มีได้เกี่ยวข้องกับพระโพธิสัตว์อย่างใกล้ชิด นางก็ยังคิดอุบายให้ชุกไปทำร้ายพระโพธิสัตว์ถึงเขาวงกตส่งผลให้พระเวสสันดรต้องพลัดพรากจากบุตรอันเป็นที่รัก ส่วนชุกก็ต้องไปตกกระกำลำบากในป่านานนับเดือน จะเห็นได้ว่า ความคิดชั่วมีอาจขวางกั้นด้วยระยะทางหรือกาลเวลา เมื่อน้ำใจเป็นอกุศล ย่อมสาละวนอยู่กับการทำบาปสืบต่อไป ครั้นถึงปัจจุบันชาติก็มีเหตุให้นางจิญจมาณวิกาได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับคนพาลกลุ่มหนึ่ง คือ เติรฉัตร จึงถูกชักจูงจิตใจให้ทำลายเกียรติคุณของพระพุทธรูปด้วยเรื่องประทุษณ์ผิดพรหมจรรย์ ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงหลังพรรษาที่ 7 และมีการกระทำเป็นขบวนการเพราะนางได้รับการสนับสนุนจากเหล่าสาวก เติรฉัตรอยู่ตลอดเวลา ส่วนนางจิญจมาณวิกาเป็นเพียงเครื่องมือของคนใจพาล กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เหตุการณ์นี้มีมิได้เกิดจากความจงใจของนางจิญจมาณวิกา แต่มีมูลเหตุมาจากความอิจฉาริษยาในพระพุทธรูปของ เติรฉัตร

ผลกระทบจากการคบคนพาลของนางจิญจมาณวิกาในคัมภีร์พระพุทธศาสนา พบว่า เกิดความเสียหายแก่นางจิญจมาณวิกาเอง คือ ถูกชักนำไปในทางที่ผิด เพราะการได้พยายาม สร้างสถานการณ์เท็จให้สาธุชนเข้าใจผิด ทำให้นางเป็นผู้บกพร่องในหน้าที่ความเป็นลูกที่ดี เสื่อมจากความเจริญก้าวหน้าในชีวิต และกลายเป็นคนพาลตามอย่างเดียรฉัตรผู้มีมิจฉาญาณ ที่ชั่วร้ายยังได้รับทุกข์ ทั้งโลกนี้และโลกหน้า เมื่อนางจิญจมาณวิกาได้กระทำความผิด

ต่อพระพุทธองค์ ส่งผลให้นางได้รับ ทุกข์แบบปัจจุบันทันตาเห็น ถูกธรณีสูบลงสู่รอกเวจี ในขณะที่เดียวกันเดียรฉัตรทั้งหลายก็เสื่อมสิ้น คนนับถือ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ลำบากแร้นแค้นยิ่งกว่าเดิม แต่อย่างไรก็ตาม การกระทำของนางจิณฺจมาณวิกาก็มีส่วนทำให้พระพุทธศาสนาโดดเด่นยิ่งขึ้น เหมือนสีดำทำให้สีขาวให้สว่างมากขึ้น

สรุปได้ว่า ผลที่เกิดจากการคบคนพาลมีผลกระทบต่อนางจิณฺจมาณวิกาน้อยกว่าผลกระทบที่เกิดจากการกระทำ เพราะมนุษย์อื่นทำลายเราก็กทำได้เพียงขณะหนึ่ง แต่จิตที่ตั้งไว้ผิดจะทำลายเราข้ามภพข้ามชาติ ซึ่งสอดคล้องกับพุทธพจน์ที่ว่า “จิตที่ตั้งไว้ผิด พึงทำให้ได้รับความเสียหายยิ่งกว่าความเสียหายที่โจรเห็นโจร หรือผู้จองเวรเห็นผู้จองเวร จะพึงทำให้แก่กัน” อนึ่ง นางจิณฺจมาณวิกาก็มีความเห็นผิดเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เมื่อได้คบหากับเดียรฉัตรจึงถูกกระตุ้นให้นางกลายเป็นคนพาลได้ง่ายขึ้น ทำให้นางกลับปฏิบัติผิดต่อพระพุทธองค์โดยไม่มี ความละอายเกรงกลัวต่อบาป แต่กฎแห่งกรรมมีความยุติธรรมเสมอ เพราะนางจิณฺจมาณวิกายังทุกข์ทรมานอยู่ในนรกจนสิ้นอายุ 1 อันตรกัปจนกระทั่งบัดนี้ก็หาพ้นจากนรกไม่ อันจะนำมาสู่การเปรียบเทียบในเรื่องของกรรมว่า “ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว” เป็นวิธีการสร้างความหนักแน่นในความเชื่อที่จะทำความดีต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1.1 วิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดจะต้องเริ่มต้นจากตนเองก่อน คือ ขจัดความไม่รู้ รู้จักใช้ศรัทธาในทางที่ถูกต้อง หลีกเลียงจากคนพาล แล้วคบหาสมาคมกับคนดี ถือเป็นวิธีตัดช่องทางของคนพาลได้อีกทางหนึ่งโดยไม่ต้องลงทุนอนะโรมากมาย

1.2 การเปลอสสร้างบาปด้วยวจีกรรมในลักษณะต่างๆ เช่น การพูดเท็จ การใส่ร้ายป้ายสีเป็นการกระทำที่มีโทษหนัก ซึ่งเห็นได้ชัดเจนนจากกรณีของนางจิณฺจมาณวิกา ทำให้มั่นใจได้ว่า การกระทำทุกอย่างจะส่งผลให้เรต่อไปในภายภาคหน้า และไม่คุ้มกับวิบากกรรมที่จะต้องได้รับ

1.3 กรรมย่อมส่งผลให้กับมนุษย์ทุกคนในสังสารวัฏ ไม่มีการละเว้นแม้แต่ผู้ใด แม้แต่พระพุทธองค์ซึ่งตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วก็ยังได้รับเศษกรรมที่เหลืออยู่จากการกระทำในอดีตชาติ เนื่องจากพระองค์เคยกล่าวตู่พระเถระนามว่า “นันทะ” จึงได้รับการกระทำย้อนกลับ หากนางจิณฺจมาณวิกาไม่เป็นผู้กระทำก็จะต้องมีคนอื่นมากระทำเป็นแน่แท้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะมีการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้นางจิณฺจมาณวิกากลายเป็นพาล โดยศึกษา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เน้นเรื่องผลกระทบเป็นสำคัญ

2.2 ควรจะมีการศึกษาในแง่ของการใช้สื่อ โดยศึกษาผ่านตัวแบบของนางจิณฺจมาณวิกา อาจนำมาสู่การคิดวิเคราะห์เพื่อขจัดความรุนแรงผ่านสื่อโดยประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบัน

2.3 ควรจะมีการศึกษาบทบาทของเดียรฉัตรที่ส่งผลต่อบุคคลและสังคม เพราะคนกลุ่มนี้มีได้หลอกใช้นางจิณฺจมาณวิกาเพียงผู้เดียวเท่านั้น

7. บรรณานุกรม

- ภัทรวรรณ วันทนชัยสุข. ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธเจ้า. กรุงเทพมหานคร : ภูมิปัญญา, 2546.
- พระมหาสมชายฐานวุฒโฒ. มงคลชีวิต ฉบับทางก้าวหน้า. กรุงเทพมหานคร : ฐานการพิมพ์, 2547.
- พระมหาสมปองมูทิโต. คัมภีร์อริธานวรรณนา. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, 2542.
- พระสิริมงคลจารย์ (ศรีปิงเมือง). มงคลดัตถินี แปล เล่มที่ 1. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2540.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล ชุด 91 เล่ม. พิมพ์ครั้งที่ 6. นครปฐม : โรงพิมพ์ มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2555.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. ฉลองพุทธชยันตี 2,600 ปี แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธองค์ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.onab.go.th/index.php?o> [28ธ.ค. 2559].
- อ่อนบุญพันธุ์, น.ต. ที่พึ่งของคน. กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, ม.ป.ป..

8. คำขอบคุณ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำด้วยดี และท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้รายงานการวิจัยเรื่องนี้ที่จบลงด้วยดีมา ณ โอกาสนี้